

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. An voluntas uno suo actu possit imperare alium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

sicut à summo bono clarè cognito, ita abripitur voluntas, ut non possit denegare illi actum ita eum majus bonum, habeat vim, trahendi & abripiendi voluntatem, majorem, ordinariè illi adhærebitur, & sicut proposito intellectui motivo scientifico & opinativo, arripit potiùs intellectus motivum scientificum, quia in eo reperit plus de veritate, quam prosequitur, ita & voluntas ordinariè adhærebit meliori bono, eò quòd in illo reperiatur, id, quod potissimum intendit.

QVÆSTIO II.

De Actu Imperante & Imperato.

Non est difficultas an voluntas imperet aliis potentiis, clarum enim est voluntatem imperare potentiæ loco motivæ, ut se moveat, nec item est difficultas an imperet intellectui, certum enim est piam affectionem, antecedentem actum fidei, imperare intellectui assensum. Sed est

DIFFICULTAS I.

An voluntas, uno suo actu, possit imperare alium.

Dupliciter posset concipi imperare sibi voluntatem alterum actum. Imprimis per imperium reflexum, cum ex proposito bonitatis alicujus actus, movetur voluntas ad illum sibi imperandum, Directum autem imperium est, ut cum ob connexionem unius actus, cum alio actu, movetur ad illum voluntas, v. g. cum ex amore DEI, movemur ad amorem proximi, & de hoc imperio directo, non est difficultas, experimur enim, quod ex connexione unius actus cum alio, devolvamur ad eundem. De imperio reflexo est difficultas, negat enim Vasquez, Affirmat uterque Suarez Oviedo & alii.

DICENDUM EST. *Posse voluntatem imperare sibi alium actum.*

PROBARI solet primò Conclusio, argumento, cujus fundamentum est in Sancto Thoma, Quia quidquid est in potestate nostra, subjacet imperio seu voluntati nostræ, sed actus voluntatis sunt maximè in potestate nostra, sunt enim maximè voluntarii, Ergo imperari possunt.

Hæc ratio nisi ulterius explicetur petit principium. Si enim per Ly sunt in potestate voluntatis intelligatur, quòd scilicet sit voluntas potentia elicitiva actuum, vera est propositio, sed nihil probat, potest enim actus

illos elicere, sed stat cum hoc, ut illi aliunde imperentur, si autem per Ly, sunt in potestate voluntatis, intelligatur dominium voluntatis in illos, ex quo sequatur imperium, erit petitio principii, & sicut quamvis motus progressivus, sit in potestate potentiæ loco motivæ, tanquam in principio elicitivo, inde tamen non sequitur, esse in potestate potentiæ loco motivæ, tanquam dominativæ motui, habere vim, uno motu, imperandi alium, ita & in præsentia, non sequitur ex continentia actuum voluntatis in voluntate, tanquam in potentia elicitiva, contineri illos in voluntate, tanquam in potentia dominativa.

PROBAT secundò à pari recentior Suarez. Voluntas habet dominium actuum aliarum potentiarum, Ergo potest habere & dominium suorum actuum.

RESPONDERI potest negando Consequentiam, quia ex dominio quod alicui convenit supra alios, non valet argumentatio, ad dominium supra seipsum, aliàs cum **DEUS** habeat dominium supra alios, dici poterit Dominus sui, & Rex, cum sit rex aliorum, poterit esse Rex sui, Ergo ex præciso dominio, & vi imperandi aliis, non sequitur dominium & vis, imperandi sibi.

PROBAT tertio. Arriaga & Oviedo. Actus quo ego dico; volo elicere actum amoris, conducit ad habendum actum amoris, aliàs immerito à peccatoribus exquireremus proposita fugiendi peccati, cum dicas illam voluntatem non conducere quidquam, si autem conducit prædictus actus, Ergo interveni & imperium, quia non apparet, quomodo conducere possit, nisi imperando. Si enim dicas, quod conducatur movendo voluntatem, ut imperet intellectui indagationem motivorum, quibus indagatis sequatur actus. Contra erit, quia fieri v. g. potest, ut dicat voluntas: Volo elicere actum amoris DEI, propter solam illius bonitatem, eo casu non esset necesse indagare ulla alia motiva, & tamen voluntas amandi conduceret ad amorem, Ergo illud conducere, non potest salvari, per imperatam indagationem mediæ, etsi potest imperare intellectui indagationem mediæ, cur non & sibi actum, potestque fieri ut illa voluntas, non respiciat indagationem mediæ, tanquam objectum, sed immediatè ipsummet amorem.

RESPONDERI posset huic argumento, conducere illum actum tanquam causam dispositivam per se, per quam disponitur voluntas, ut eliciat actum amoris, sed intellectu, (posita illa dispositione) imperante actum voluntatis.

voluntatis. Posset etiam conducere eo modo, quo v. g. assensus hic: Omne totum est majus sua parte, disponit ad assensum, quod digitus non sit æqualis manui, vel certe conducit ille actus, tanquam objectum cognitum, quia scilicet intellectus effingit sibi speciem expressam illius actus, eumque repræsentat voluntati, ut postea eliciat actum, ita, ac eliceret illum primum, quo dicebat, volo elicere actum amoris Dei. *Hinc*

PROBATUR commodius conclusio argumento negativo, quia scilicet nullum est fundamentum denegandi hoc imperium, respectu actuum propriorum, experimurque sæpe, ita se habere voluntatem, in movendo alias potentias, à se distinctas, ad actum, quo etiam se movet ad suum actum ponendum, si ergo prior ille actus, est imperium, cur non est posterior. Quæ ratio non ad hoc recurrit, quod voluntas si imperat aliis, imperabit & sibi, sed recurrit ad experientiam. Deinde datur de facto actus, quo dicat voluntas, volo elicere actum amoris, ponamus postea elici illum actum amoris, quæro vel potest pro ratione reddi, illum actum esse elicitum, quia illum intimavit eliciendum prior ille actus, vel non potest pro ratione reddi, si potest pro ratione reddi, ideo actum elicitum esse, quia illum intimavit voluntas, ergo potest pro ratione reddi, quia illum imperavit, per hoc enim imperium non plus intelligitur, quam fieri quia intimavit voluntas, si autem non potest pro ratione reddi, quod ideo ille actus sit factus, quod illum intimaverit voluntas, ergo fallit experientia, quæ experimur intimationes voluntatis, ergo ulterius non experietur voluntas in se hunc actum intimatum: Volo elicere actum amoris. Deinde potest intellectus dicere, intelligo necessarium esse, ut hoc aliud intelligam, potestque intervenire hic imperium, ergo etiam cum ponat voluntas hunc actum, volo ut hoc velim, poterit illic intervenire imperium.

OBJICIT primò Vasques auctoritatem S. Thomæ, qui prima secundæ quæst. 18. art. 6. ad 2. docet, quod actus quidem exterior, ordinetur in finem ab actu interiori, non autem interior, jam autem si unus actus voluntatis imperetur ab alio, ordinabit unus actus interior, finem, alteri interiori.

RESPONDETUR, S. Thomam non aliud velle, quam quod actus externus quæ talis, non habeat finem suum intrinsecum honestum, & quod honestatem accipiat ab interno; Sed non negat, quod actus interior, & suum finem ab intrinseco præstitutum habere possit, & ab alio actu præcedente, ordinatum.

OBJICITUR secundò, si possunt imperari actus etiam interni à voluntatis præcedente actu, & non soli externi, nulla erit inter hos duos actus distinctio, sicut enim externus ita & internus pendebit à voluntate. Rursus sicut externus non habet propriam libertatem, ita nec habebit internus.

RESPONDETUR an actus imperatus habeat libertatem de hoc inferius, sed supposito etiam, quod libertatem non haberet, adhuc distinguere posset ab actu externo, imprimis ratione hac, quia actus interni sunt immanentes, ex sua ratione & conditione; non autem actus externi. Rursus actio externa, naturâ suâ, nullam habet primitivam bonitatem vel malitiam, habet autem interna. Denique per accidens est, quod actum internum præcedat imperium voluntatis, per se autem actio externa deponit, nonnisi imperari.

OBJICITUR tertio. Nihil est sibi ipsi subditum, ergo nec voluntas sibi tanquam subdita imperare potest.

RESPONDETUR, non esse tale quidem hic imperium, quale est dum Dominus imperat servo, ubi est distinctio realis imperantis & cui imperatur, jam autem voluntas à se ipsa non distinguitur realiter, sed est distinctio alius & alius formalitatis, quantumvis ipse actus imperans ut Quo, & imperatus, sint distincti realiter, cumque inter hos actus interveniat intimatio, consimilis ei, quæ intervenire solet inter subjecta distincta realiter, sit ut hæc intimatio dicatur imperium.

DIFFICULTAS II.

De libertate Actus Imperati.

PRÆMITTO primò, *Actum imperii dupliciter considerari posse. Primò*, Quo dicat voluntas. Volo hic & nunc fieri actum amoris, ita ut illi determinet instans, quo fieri deberet. Secundo potest fieri imperium sub disjunctione: Volo fieri hunc actum vel hoc vel alio instanti, neque enim repugnat actus voluntatis efficax, & tamen sub disjunctione, eo modo, quo Deus in lege purificationis voluit efficaciter offerri sibi munus, licet sub disjunctione, vel Agnum, vel par columbarum, aut turturum.

PRÆMITTO secundò. *Quando voluntas imperat actum sub disjunctione hujus vel illius instantis, dupliciter adhuc illud imperium considerari potest: Primò*, ut duret omnibus illis instantibus. Secundo, ut duret nonnisi primo. Potissima difficultas est de priori suppositione.

PRÆMITTO tertio, *quid sentiant Doctores*